

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Η νύχτα της γιορτής





Ο Άρης ήταν άδειος πριν έρθουμε. Αυτό δεν σημαίνει πως τίποτα δεν είχε συμβεί ποτέ. Ο πλανήτης σχηματίστηκε, έλιωσε, έβρασε και κρύωσε, απέκτησε επιφάνεια σηματοδομένη από πελώρια γεωλογικά χαρακτηριστικά: κρατήρες, φαράγγια, ηφαίστεια. Όμως όλα αυτά είχαν συμβεί μέσα στην ασυνειδησία των ορυκτών, και απαρατήρητα. Δεν υπήρχαν μάρτυρες – με εξαίρεση εμάς, που στενίζαμε από τον γειτονικό πλανήτη, αλλά μόνο στις τελευταίες στιγμές της μακράς ιστορίας του. Ήμασταν η μόνη συνείδηση που είχε ποτέ ο Άρης.

Όλοι ξέρουν τώρα την ιστορία του Άρη στο νου του ανθρώπου: σε όλες τις γενιές της προϊστορίας ήταν ένα από τα σημαντικότερα φώτα στον ουρανό, εξαιτίας της ερυθρότητάς του και της κυμαινόμενης έντασής του, και του τρόπου που κοντοστεκόταν στην περιπλανώμενη τροχιά του μέσα στα άστρα, και που μερικές φορές μάλιστα έκανε αναστροφή πορείας. Ίσως λοιπόν δεν αποτελεί έκπληξη το ότι τα παλαιότερα ονόματα του Άρη έχουν ένα ιδιαίτερο βάρος στη γλώσσα –Νιργκάλ, Μανγκάλα, Ωκάκου, Χαρμακίς– ημώντας παλαιότερα από τις γλώσσες στις οποίες τα βρίσκουμε, θαρρείς και είναι απολιθωμένες λέξεις από την Εποχή των Παγετώνων ή και ακόμα παλαιότερα. Ναι, επί χιλιάδες χρόνια ο Άρης ήταν μια ιερή δύναμη στις ανθρώπινες υποθέσεις· και το χρώμα του τον έκανε μια δύναμη επικίνδυνη, που σήμαινε το αίμα, τον θυμό, τον πόλεμο και την καρδιά.

Ύστερα, τα πρώτα τηλεσκόπια μας έδωσαν μια κοντινότερη εικόνα, και είδαμε τον μικρό πορτοκαλί δίσκο, με τους λευκούς πόλους του και τις σκοτεινές περιοχές που απλώνονταν και μαζεύονταν καθώς περνούσαν οι μακρές εποχές. Οι βελτιώσεις στην τεχνολογία των τηλεσκοπίων δεν μας πρόσφεραν κάτι παραπάνω· όμως οι καλύτερες εικόνες που είχαμε καθηλωμένοι στη Γη έδωσαν στον Λόουελ αρκετές θολούρες ώστε να εμπνεύσουν μια ιστορία, την ιστορία που ξέρουμε όλοι: ενός θνήσκοντος κόσμου και ενός ηρωικού λαού που κατασκευάζει με απόγνωση κανάλια για να αναχαιτίσει την ύστατη μοιραία επέλαση της ερήμου.

Ήταν μια θαυμαστή ιστορία. Μετά όμως ο Μάρινερ και ο Βί-



κινγκ έστειλαν τις φωτογραφίες τους, και όλα άλλαξαν. Οι γνώσεις μας για τον Άρη αυξήθηκαν εκθετικά. Γνωρίζαμε κυριολεκτικά εκατομμύρια φορές περισσότερα πράγματα για τον πλανήτη απ' όσα πριν. Κι εκεί μπροστά μας πετούσε ένας καινούριος κόσμος, ένας κόσμος για τον οποίο ήμασταν ανυποψίαστοι.

Έμοιαζε, όμως, να είναι κόσμος χωρίς ζωή. Οι άνθρωποι έψαξαν για ίχνη περασμένων ή τωρινών αρειανών μορφών ζωής, από μικρόβια μέχρι καταδικασμένους κατασκευαστές καναλιών, ακόμα και για εξωγήινους επισκέπτες. Όπως γνωρίζετε, δεν βρέθηκαν ποτέ ενδείξεις για οτιδήποτε από αυτά. Κι έτσι ήταν φυσικό να γεννηθούν ιστορίες για να γεμίσουν το κενό, όπως και στην εποχή του Λόουελ, του Ομήρου, στην εποχή των σπηλαίων και της σαβάνας – ιστορίες για μικροαπολιθώματα που κατέστρεψαν οι δικοί μας βιολογικοί οργανισμοί, για ερείπια που βρέθηκαν στις θύελλες της σκόνης και ύστερα χάθηκαν δια παντός, για τον Γιγαντα και τις περιπέτειές του, για τα άπιαστα κόκκινα ανθρωπάκια που βλέπεις πάντα μόνο με την άκρη του ματιού σου. Κι όλες αυτές τις ιστορίες τις λέμε σε μια προσπάθεια να δώσουμε ζωή στον Άρη ή να τον ζωντανέψουμε. Επειδή εξακολουθούμε να είμαστε εκείνα τα ζώα που επέζησαν από την Εποχή των Παγετώνων και κοίταζαν τον νυχτερινό ουρανό με δέος και έλεγαν ιστορίες. Και ο Άρης ποτέ δεν έπαψε να είναι για μας αυτό που ήταν από τις απαρχές μας – ένα θαυμαστό σημάδι, ένα θαυμαστό σύμβολο, μια θαυμαστή δύναμη.

Κι έτσι ήρθαμε εδώ. Κάποτε ήταν μια δύναμη· τώρα έγινε ένας τόπος.



«...**Κι έτσι** ήρθαμε εδώ. Αλλά αυτό που δεν συνειδητοποιήσαν ήταν ότι μέχρι να φτάσουμε πια στον Άρη, θα μας είχε αλλάξει τόσο πολύ το ταξίδι του πηγαίου που απί' όσα μας είχαν πει να κάνουμε, τίποτα δεν θα είχε πια σημασία. Δεν ήταν σαν να πας σε αποστολή με το υποβρύχιο ή να αποικίζεις την Άγρια Δύση – ήταν μια *ριζικά καινούρια εμπειρία*, και καθώς συνεχιζόταν η πτήση του Άρη, η Γη τελικά έγινε τόσο μακρινή που δεν ήταν παρά μονάχα ένα γαλάζιο αστέρι ανάμεσα στα άλλα, με τις φωνές της τόσο καθυστερημένες που έμοιαζαν να έρχονται από κάποιον προηγούμενο αιώνα. Ήμασταν μόνοι μας· κι έτσι γίναμε όντα *θεμελιωδώς διαφορετικά*».

Όλα ψέματα, σκέφτηκε τσαντισμένος ο Φρανκ Τσάλμερς. Καθόταν σε μια σειρά των επισήμων κι έβλεπε τον παλιό του φίλο τον Τζον Μπουν να βγάζει το κονσερβαραρισμένο εξυψωτικό λογύδριό του. Η αλήθεια ήταν ότι το ταξίδι στον Άρη ήταν πρακτικά ανάλογο ενός μεγάλου ταξιδιού με τρένο. Όχι μόνο δεν είχαν γίνει όντα θεμελιωδώς διαφορετικά, αλλά στην πραγματικότητα είχαν γίνει ακόμα πιο πολύ όμοιοι με τον εαυτό τους και είχαν χάσει τις συνήθειές τους σε σημείο που δεν τους είχε απομείνει τίποτα εκτός από τη γυμνή ακατέργαστη πρώτη ύλη του εαυτού τους. Όμως ο Τζον στεκόταν εκεί και κουνούσε το κεφάλι στο πλήθος λέγοντας «Ήρθαμε εδώ για να φτιάξουμε κάτι καινούριο, κι όταν φτάσαμε οι επιγείες διαφορές μας διαλύθηκαν, έγιναν ασήμαντες μπροστά σ' αυτόν τον καινούριο κόσμο!» Ναι, όλα αυτά τα εννοούσε στην κυριολεξία. Το όραμα που είχε για τον Άρη ήταν ένας φακός που παραμόρφωνε ό,τι έβλεπε, ήταν ένα είδος θρησκείας.

Ο Τσάλμερς σταμάτησε να ακούει και άφησε το βλέμμα του να πλανηθεί στην καινούρια πόλη. Θα την ονόμαζαν Λευκωσία. Ήταν η πρώτη πραγματική πόλη που θα κατασκευαζόταν αυτόνομη στην επιφάνεια του Άρη· όλα τα κτήρια ήταν τοποθετημένα μέσα σε μια τεράστια διαφανή σκηνή, την οποία στήριζε ένας σχεδόν άορατος σκελετός, τοποθετημένη στην πλαγιά της Θαρ-



σίδος, δυτικά του Λαβυρίνθου της Νυκτός. Η τοποθεσία της χάριζε υπέροχη θέα, με τον μακρινό δυτικό ορίζοντα να στολίζεται από την πλατιά κορυφή του όρους Παβόνις. Οι βετεράνοι του Άρη ανάμεσα στο πλήθος είχαν ζαλιστεί: βρίσκονταν στην επιφάνεια, βρίσκονταν μακριά από τα ορύγματα και τις μέσες και τους κρατήρες, το βλέμμα τους ταξίδευε στο άπειρο! Ζήτη!

Το γέλιο του κοινού τράβηξε πάλι την προσοχή του Φρανκ στον παλιό του φίλο. Ο Τζον Μπουν είχε κάπως βραχνή φωνή και φιλική προφορά μεσοδυτικών πολιτειών, και ήταν ώρες-ώρες (ή ακόμα και ταυτοχρόνως) χαλαρός, τσιτωμένος, ειλικρινής, αυτοσαρκαστικός, ντροπαλός, σίγουρος, σοβαρός και αστείος. Εν ολίγοις, ο τέλειος αγορητής. Οι θεατές ήταν μαγεμένοι· αυτός που τους μιλούσε ήταν *ο Πρώτος Άνθρωπος στον Άρη* και, κρίνοντας από τις εκφράσεις τους, ήταν λες και έβλεπαν τον Χριστό να τους ετοιμάζει δείπνο από άρτους και ιχθύες. Η αλήθεια ήταν ότι του Τζον σχεδόν του άξιζε ο θαυμασμός επειδή είχε κάνει ένα παρόμοιο θαύμα σε άλλο επίπεδο, μεταμορφώνοντας τη λιτή διαβίωσή τους σε ένα εκπληκτικό ταξίδι ψυχής. «Στον Άρη θα αρχίσουμε να νοιαζόμαστε ο ένας για τον άλλον περισσότερο από ποτέ», είπε ο Τζον, κάτι που, κατά τη γνώμη του Τσάλμερς, στην πραγματικότητα σήμαινε τις ανησυχητικές εκδηλώσεις της συμπεριφοράς που βλέπεις σε πειράματα υπερπληθυσμού σε ποντίκια· «Ο Άρης είναι μέρος μεγαλειώδες, εξωτικό και επικίνδυνο», είπε ο Τζον – κάτι που σήμαινε μια παγωμένη σφαίρα οξειδωμένων βράχων στην οποία οι άνθρωποι ήταν εκτεθειμένοι σε ακτινοβολία περίπου δεκαπέντε ρεμ το χρόνο· «Και με τη δουλειά μας», συνέχισε ο Τζον, «διαμορφώνουμε μια καινούρια κοινωνική οργάνωση και το επόμενο στάδιο της ανθρώπινης ιστορίας» – ήτοι, την πιο πρόσφατη παραλλαγή στη δυναμική κυριαρχίας των πρωτευόντων θηλαστικών.

Ο Τζον τελείωσε μ' αυτή τη φαμφάρα και, φυσικά, ακολούθησε κατακλυσμός χειροκροτημάτων. Η Μάγια Τοϊτόβνα πήγε στο βήμα για να παρουσιάσει τον Τσάλμερς. Ο Φρανκ τής έριξε μια ματιά με νόημα που σήμαινε ότι δεν είχε όρεξη για τα αστεία της·



εκείνη το κατάλαβε και είπε, «Ο επόμενος ομιλητής μας ήταν τα καύσιμα στον μικρό μας πύραυλο», κάτι που για κάποιον λόγο απέσπασε ένα γέλιο. «Το όραμά του και ο δυναμισμός του μας έφεραν στον Άρη, οπότε αφήστε τα τυχόν παράπονά σας για τον επόμενο ομιλητή, τον παλιό μου φίλο Φρανκ Τσάλμερς».

Στο βήμα ο Φρανκ ξαφνιάστηκε βλέποντας πόσο μεγάλη φαινόταν η πόλη. Είχε σχήμα μακριού τριγώνου και ήταν όλοι συγκεντρωμένοι στη μύτη του, ένα πάρκο που καταλάμβανε τη δυτική κορυφή. Αρκετά μονοπάτια διέσχιζαν το πάρκο και μετατρέπονταν σε πλατιές, χλοερές, δενδρόφυτες λεωφόρους. Ανάμεσα στις λεωφόρους έστεκαν χαμηλά τραπεζοειδή κτήρια, που η πρόσοψή τους ήταν από λειασμένες πέτρες διαφορετικού χρώματος για το καθένα. Το μέγεθος και η αρχιτεκτονική των κτηρίων τούς χάριζε μια αμυδρά παριζιάνικη όψη, ενός Παρισιού όπως θα το έβλεπε ένας μεθυσμένος φωβιστής ζωγράφος την άνοιξη, με καφενεία στα πεζοδρόμια και όλα τα σχετικά. Τέσσερα ή πέντε χιλιόμετρα πιο κάτω στην πλαγιά τρεις λεπτοί ουρανοξύστες έδειχναν πού τελείωνε η πόλη, και πιο πέρα ήταν η χαμηλή βλάστηση της φάρμας. Οι ουρανοξύστες ήταν τμήμα του σκελετού της σκηνής, που από πάνω σχημάτιζε ένα αψιδωτό δίκτυο από γραμμές στο χρώμα του ουρανού. Το καθαυτό υλικό της σκηνής ήταν αόρατο, κι έτσι όπως έβλεπες όλη την εικόνα ήταν σαν να στέκονταν στην ύπαιθρο. Τι τέλειο που ήταν. Η Λευκωσία θα γινόταν πολύ δημοφιλής πόλη.

Ο Τσάλμερς αυτά είπε πάνω κάτω στο κοινό κι εκείνο συμφώνησε ενθουσιωδώς. Απ' ό,τι φαινόταν, είχε γοητεύσει το κοινό –αυτές τις άστατες ψυχές– όσο και ο Τζον. Ο Τσάλμερς ήταν εύσωμος και μελαχρινός, και ήξερε ότι έκανε μεγάλη αντίθεση με τον Ξανθό, εμφανίσιμο Τζον· ήξερε όμως επίσης ότι είχε μια δική του τραχιά ελκυστικότητα και νιώθοντας πιο άνετα καθώς μιλούσε την αξιοποίησε, καταλήγοντας σε μια επιλογή από τις δικές του κλισεδιάδικες εκφράσεις.

Τότε μια δέσμη ηλιακού φωτός τρύπησε τα σύννεφα και πέτυχε τα πρόσωπα των θεατών που ήταν στραμμένα προς τα πάνω,



και ο Τσάλμερς ένιωσε ένα παράξενο σφίξιμο στο στομάχι. Τόσοι άνθρωποι εδώ, τόσοι άγνωστοι! Οι άνθρωποι στο πλήθος ήταν κάτι τρομακτικό (όπως ήταν και ξεχωριστά) – όλα αυτά τα υγρά κεραμικά μάτια ενθυλακωμένα σε ροζ μάζες, που τον κοίταζαν... όλο αυτό παραπήγαινε. Πέντε χιλιάδες άνθρωποι σε μία και μόνη αρειανή πόλη! Μετά από τόσα χρόνια στο Άντερχιλ, του ήταν δύσκολο να το συλλάβει.

Ανοήτως, προσπάθησε να πει στο κοινό κάτι γι' αυτό. «Κοιτάζοντας», είπε. «Κοιτάζοντας τριγύρω... το παράδοξο της παρουσίας μας εδώ... υπογραμμίζεται».

Το πλήθος έχανε το ενδιαφέρον του. Πώς να το πει; Πώς να πει ότι το μόνο που ζούσε σ' όλο τον βραχώδη κόσμο ήταν αυτοί οι ίδιοι, με τα πρόσωπα να λάμπουν σαν χάρτινα φαναράκια μέσα στη νύχτα; Πώς να πει ότι έστω κι αν τα ζωντανά πλάσματα δεν ήταν παρά μόνο φορείς ανάληγτων γονιδίων, δεν έπαυσαν να είναι με κάποιον τρόπο κάτι καλύτερο από το κενό ορυκτό τίποτα όλων των άλλων πραγμάτων εκεί;

Φυσικά δεν θα μπορούσε να το πει. Ίσως ποτέ, σίγουρα όχι βγάζοντας λόγο. Συγκεντρώθηκε λοιπόν. «Στην αρειανή ερημιά», είπε, «η ανθρώπινη παρουσία είναι, ας πούμε, κάτι αξιοσημείωτο». (Θα νοιάζονταν περισσότερο από ποτέ ο ένας για τον άλλο, επανέλαβε σαρκαστικά μια φωνή στο νου του.) «Ο πλανήτης, αυτός καθαυτός, είναι ένας νεκρός, παγωμένος εφιάλτης» (άρα εξωτικός και μεγαλειώδης) «κι έτσι μονάχοι μας είμαστε εξ ανάγκης στη διαδικασία μιας κάποιας αναδιοργάνωσης» (ή σχηματισμού μιας καινούριας κοινωνικής τάξης) – οπότε ναι, ναι, ναι... βρέθηκε να εξαγγέλλει ακριβώς τα ίδια ψέματα που μόλις είχαν ακούσει από τον Τζον!

Έτσι στο τέλος του λόγου του κέρδισε κι αυτός εκκωφαντικές επευφημίες. Ενοχλημένος, ανακοίνωσε πως ήταν ώρα να φάνε, στερώντας από τη Μάγια την ευκαιρία της για ένα τελευταίο σχόλιο. Αν και πιθανότητα η Μάγια ήξερε από πριν ότι θα το έκανε και δεν είχε ασχοληθεί να ετοιμάσει τίποτα. Ο Φρανκ Τσάλμερς ήθελε να έχει τον τελευταίο λόγο.



Ο κόσμος συνωστίσθηκε στην προσωρινή εξέδρα για να βρεθεί δίπλα στις διασημότητες. Ήταν σπάνιο πια να μαζευτούν τόσο πολλοί από τους πρώτους εκατό στο ίδιο μέρος, και μαζεύτηκε πλήθος γύρω από τον Τζον και τη Μάγια, τη Σαμάνθα Χόιλ, τον Σαξ Ράσελ και τον Τσάλμερς.

Ο Φρανκ κοίταξε τον Τζον και τη Μάγια από την άλλη μεριά του πλήθους. Δεν γνώριζε την ομάδα των Γήινων που τους είχε καταπιεί κι αυτό του κίνησε την περιέργεια. Διέσχισε την εξέδρα και πλησιάζοντας είδε τη Μάγια και τον Τζον να κοιτάζονται με νόημα. «Δεν υπάρχει λόγος να μη λειτουργεί αυτό το μέρος στο πλαίσιο των συνηθισμένων νόμων», έλεγε ένας Γήινος.

Η Μάγια του είπε, «Στ' αλήθεια το όρος Όλυμπος σου θύμισε το Μάουνα Λόα;»

«Μα βέβαια», είπε ο άλλος. «Όλα τα ασπιδοειδή ηφαίστεια μοιάζουν μεταξύ τους».

Ο Φρανκ κοίταξε τη Μάγια πάνω από το κεφάλι αυτού του ανόητου. Εκείνη δεν απάντησε στη ματιά του. Ο Τζον έκανε ότι δεν είχε προσέξει την άφιξη του Φρανκ. Η Σαμάνθα Χόιλ μιλούσε χαμηλόφωνα με έναν άλλο άντρα, εξηγώντας κάτι· εκείνος ένευσε και ύστερα κοίταξε άθελά του τον Φρανκ. Η Σαμάνθα του είχε γυρισμένη την πλάτη. Όμως σημασία είχε ο Τζον, ο Τζον και η Μάγια. Και οι δύο προσποιούνταν πως δεν συνέβαινε τίποτα παράξενο· όμως το θέμα της συζήτησης, όποιο κι αν ήταν, είχε χαθεί.

Ο Τσάλμερς έφυγε από την εξέδρα. Το πλήθος του κόσμου ακόμα κατέβαινε το πάρκο, προς τα τραπέζια που είχαν τοποθετηθεί στις πάνω άκρες των επτά λεωφόρων. Ο Τσάλμερς ακολούθησε τους άλλους, περπατώντας κάτω από συκιές που είχαν μεταφυτευθεί πρόσφατα· τα σκουροπράσινα φύλλα τους έδιναν χρώμα στο απογευματινό φως, κάνοντας το πάρκο να μοιάζει με πυθμένα ενυδρείου.

Στα τραπέζια που είχαν στηθεί για το γλέντι, οι εργάτες κατασκευών κατέβαζαν ασταμάτητα βότκα κι εκτραχύνονταν, νιώ-



θοντας αμυδρά ότι τώρα που είχαν τελειώσει τα έργα, η ηρωική εποχή της Λευκωσίας είχε πάρει τέλος. Ίσως αυτό να ήταν αλήθεια για όλον τον Άρη.

Η ατμόσφαιρα γέμισε ανάκατες συζητήσεις. Ο Φρανκ βούλιαξε στον ορυμαγδό, περιπλανήθηκε στη βορινή περίμετρο. Στάθηκε σε ένα τοιμεντένιο τοιχάκι που του έφτανε ως τη μέση: το τείχος της πόλης. Από τη μεταλλική λωρίδα στην κορυφή του ξεπηδούσαν τέσσερα στρώματα διαφανούς πλαστικού. Ένας Ελβετός εξηγούσε τα πράγματα σε μια παρέα επισκεπτών, δείχνοντας με το χέρι όλος χαρά.

«Μια εξωτερική μεμβράνη πιεζοηλεκτρικού πλαστικού παράγει ηλεκτρισμό από τον άνεμο. Ύστερα δύο φύλλα συγκερατούν ένα στρώμα μονωτικής αερογέλης. Ύστερα το εσωτερικό στρώμα είναι μια μεμβράνη που σταματά τη ραδιενέργεια – τότε γίνεται μοβ και πρέπει να αντικατασταθεί. Δεν είναι πιο καθαρό κι από το παράθυρο;»

Οι επισκέπτες συμφώνησαν. Ο Φρανκ άπλωσε το χέρι και ζούληξε την εσωτερική μεμβράνη. Η μεμβράνη τεντώθηκε ώσπου τα δάχτυλά του βούλιαξαν ως τα κότσια. Ήταν κάπως δροσερή. Στο πλαστικό υπήρχαν αμυδρά άσπρα γράμματα: *Πολυμερή της Πεδιάδος της Ίσιδος*, το όνομα της εταιρείας. Κοιτάζοντας πάνω από τον ώμο του, μέσα από τις συκιές, έβλεπε την εξέδρα στην κορυφή. Ο Τζον και η Μάγια και η αυλή των Γήινων θαυμαστών τους ήταν ακόμα εκεί και μιλούσαν ζωηρά. Οργάνωναν τον πλανήτη. Αποφάσιζαν τη μοίρα του Άρη.

Σταμάτησε να ανασαίνει. Ένωσε την πίεση των τραπεζιτών του καθώς ακουμπούσαν. Σκούνηξε τον τοίχο της σκηνής τόσο δυνατά που έσπρωξε έξω την εξωτερική μεμβράνη, κάτι που σήμαινε ότι ένα μέρος του θυμού του θα συγκεντρωνόταν και θα αποθηκευόταν ως ηλεκτρισμός στο δίκτυο της πόλης. Από αυτή τη σκοπιά, ήταν ένα ειδικό πολυμερές: τα άτομα του άνθρακα συνδέονταν με άτομα υδρογόνου και φθορίου με τρόπο ώστε η ουσία που παραγόταν είχε πιο ισχυρές πιεζοηλεκτρικές ιδιότητες από τον χαλαζία. Αν άλλαζες ένα στοιχείο από τα τρία, θα μετα-



βάλλονταν τα πάντα· αν φέρ' ειπείν αντικαθιστούσες το φθόριο με χλώριο, θα είχες πλαστική μεμβράνη περιτυλίγματος.

Ο Φρανκ κοίταξε το χέρι του έτσι όπως ήταν κουκουλωμένο, και ύστερα τα άλλα δύο στοιχεία, που ήταν ακόμα ενωμένα μεταξύ τους. Χωρίς αυτόν όμως οι άλλοι δεν ήταν τίποτα!

Χώθηκε θυμωμένα στα σοκάκια της πόλης.

Μια παρέα από Άραβες ήταν μαζεμένοι στην αγορά, σαν μύδια στο βράχο, κι έπιναν καφέ. Οι Άραβες είχαν φτάσει στον Άρη μόλις πριν από δέκα χρόνια, αλλά ήδη αποτελούσαν υπολογίσιμη δύναμη. Είχαν λεφτά με ουρά και είχαν συνεργαστεί με τους Ελβετούς για να φτιάξουν μερικές πόλεις, μεταξύ των οποίων αυτή εδώ. Τους άρεσε στον Άρη. «Είναι σαν μια κρύα μέρα στην Ρουμπ αλ Χαλί, το Άδειο Τετράπλευρο », κατά τα λεγόμενα των Σαουδαράβων. Η ομοιότητα ήταν τέτοια που γρήγορα αραβικές λέξεις τρύπωσαν στα αγγλικά, επειδή τα αραβικά είχαν μεγαλύτερο λεξιλόγιο γι' αυτό το τοπίο: *σάκαμπα* για τις απότομες τελευταίες πλαγιές γύρω από τα ηφαίστεια, *μπάντιγια* για τις μεγάλες θίνες, *ναφούντ* για τη βαθιά άμμο, *σείλ* για τις κοίτες των ποταμιών που είχαν στεγνώσει εδώ και ένα δισεκατομμύριο χρόνια... οι άνθρωποι έλεγαν ότι καλύτερα θα ήταν να το γύριζαν στα αραβικά να ξεμπερδέψουν.

Ο Φρανκ είχε περάσει αρκετό καιρό μαζί με Άραβες, και οι άντρες στην πλατεία χάρηκαν που τον είδαν. «*Σαλάμου αλέικα!*» του είπαν, κι αυτός αποκρίθηκε, «*Μάρχαμπα!*» Λευκά δόντια άστραψαν κάτω από μαύρα μουστάκια. Μόνο άντρες ήταν παρόντες, όπως συνήθως. Μερικοί νεαροί τον οδήγησαν σε ένα τραπέζι στο κέντρο όπου κάθονταν οι μεγαλύτεροι, μεταξύ των οποίων και ο φίλος του ο Ζέικ. Ο Ζέικ είπε «Την πλατεία αυτή θα την ονομάσουμε *Χατζρ ελ Κρα Μισχάμπ*, "η κόκκινη γρανιτένια αλάνα της πόλης"». Έδειξε τις πλάκες που είχαν το χρώμα της σκουριάς. Ο Φρανκ ένευσε και ρώτησε τι είδους πέτρα ήταν. Μίλησε στα αραβικά όσο πιο πολύ μπορούσε, φτάνοντας στα όρια της ικανότητάς του και αποσπώντας δυνατά γέλια σε απάντηση.



Ύστερα κάθισε στο κεντρικό τραπέζι και χαλάρωσε, νιώθοντας σαν να ήταν σε έναν δρόμο στη Δαμασκό ή στο Κάιρο, άνετος καθώς τον πότιζαν οι αραβικές κουβέντες και η ακριβή κολόνα.

Περιεργάστηκε τα πρόσωπα των αντρών που μιλούσαν. Ήταν μια ξένη κουλτούρα, περί αυτού δεν υπήρχε αμφιβολία. Δεν θα άλλαζαν μόνο και μόνο επειδή βρέθηκαν στον Άρη, διέψευδαν το όραμα του Τζον. Ο τρόπος σκέψης τους ήταν σε σφοδρή σύγκρουση με τη Δυτική σκέψη· παραδείγματος χάριν, γι' αυτούς ο διαχωρισμός εκκλησίας-κράτους ήταν λάθος, κάτι που καθιστούσε αδύνατο να συμφωνήσουν με τους Δυτικούς για τα θεμέλια της κυβέρνησης. Είχαν τόσο πατριαρχικές αντιλήψεις που λεγόταν ότι κάποιες γυναίκες τους ήταν αναλφάβητες – αναλφάβητες στον Άρη! Ήταν ένα σημάδι. Και όντως αυτοί οι άντρες είχαν την επικίνδυνη εικόνα που ο Φρανκ συνδύαζε με το αντριλίκι, την εικόνα αντρών που καταπίεζαν τόσο άσπλαχνα τις γυναίκες τους ώστε φυσικά οι γυναίκες αντεπιτίθονταν εκεί που μπορούσαν, τρομοκρατώντας γιους που τρομοκρατούσαν συζύγους που τρομοκρατούσαν γιους και ούτω καθεξής, σε μια ατελείωτη δίνη θανάτου, στρεβλής αγάπης και σεξουαλικού μίσους. Οπότε, υπό αυτή την έννοια, ήταν όλοι τρελοί.

Κι αυτός ήταν ένας από τους λόγους που ο Φρανκ τους συμπαθούσε. Σίγουρα θα του φαίνονταν χρήσιμοι, λειτουργώντας ως μια καινούρια εστία εξουσίας. Πρέπει να υπερασπιστείς έναν αδύναμο καινούριο γείτονα για να αποδυναμώσεις τους παλιούς και ισχυρούς, όπως είχε πει ο Μακιαβέλι. Έτσι ο Φρανκ ήπιε τον καφέ του και σταδιακά, από ευγένεια, οι άλλοι άρχισαν να μιλάνε στα αγγλικά.

«Πώς σας φάνηκαν οι ομιλίες;» ρώτησε, κοιτάζοντας το μούρο κατακάθι στο φλιτζανάκι του.

«Ο Τζον Μπουν πάντα ο ίδιος είναι», απάντησε ο γερο-Ζέικ. Οι άλλοι γέλασαν θυμωμένα. «Όταν λέει ότι θα φτιάξουμε μια αυτόχθονη αρειανή κουλτούρα, εννοεί απλώς ότι μερικές από τις γήινες κουλτούρες που είναι εδώ θα πάρουν ανώτερη θέση και ότι άλλες θα υποστούν επίθεση. Όσες θεωρηθούν οπισθο-



δρομικές θα απομονωθούν για να εξοντωθούν. Είναι μια μορφή Κεμαλισμού».

«Νομίζει πως όλοι στον Άρη πρέπει να γίνουν Αμερικανοί», είπε κάποιος ονόματι Νατζμ.

«Γιατί όχι;» είπε ο Ζέικ, χαμογελώντας. «Αυτό ήδη συνέβη στη Γη».

«Όχι», είπε ο Φρανκ. «Μη τον παρεξηγείτε τον Μπουν. Ο κόσμος λέει ότι είναι εγωπαθής, αλλά—»

«Και βέβαια είναι εγωπαθής!» φώναξε ο Νατζμ. «Ζει σε έναν κόσμο γεμάτο καθρέφτες! Νομίζει ότι ήρθαμε στον Άρη για να ιδρύσουμε μια ανώτερη κουλτούρα τύπου παλιάς καλής Αμερικής, και ότι θα συμφωνήσουν όλοι επειδή είναι το σχέδιο του Τζον Μπουν».

Ο Ζέικ είπε, «Δεν καταλαβαίνει ότι κάποιοι άλλοι άνθρωποι έχουν άλλες απόψεις».

«Δεν είναι αυτό», είπε ο Φρανκ. «Απλώς ξέρει ότι οι δικές του είναι πιο λογικές».

Γέλασαν μ' αυτό, όμως τα χαχανητά των νεότερων είχαν μια πικρή νότα. Όλοι πίστευαν ότι πριν από την άφιξή τους ο Τζον Μπουν επιχειρηματολόγισε κρυφά εναντίον της έγκρισης αραβικών οικισμών από τον ΟΗΕ. Ο Φρανκ σιγοντάριζε αυτή την πεποίθηση, η οποία ήταν σχεδόν αληθινή – ο Φρανκ αντιπαθούσε κάθε ιδεολογία που θα μπορούσε να του φέρει εμπόδια. Ήθελε όσοι έρχονταν να είναι σχεδόν άγραφη πλάκα.

Οι Άραβες όμως πίστευαν ότι ο Τζον έτρεφε ξεχωριστή αντιπάθεια γι' αυτούς. Ο νεαρός Σαλίμ αλ Χάγιλ άνοιξε το στόμα να μιλήσει και ο Φρανκ τού έριξε μια γοργή, προειδοποιητική ματιά. Ο Σαλίμ πάγωσε, κι ύστερα σούφρωσε τα χείλη με θυμό. Ο Φρανκ είπε «Εντάξει, δεν είναι τόσο κακός. Αλλά για να πω την αλήθεια τον άκουσα να λέει ότι θα ήταν καλύτερα αν οι Αμερικανοί και οι Ρώσοι είχαν μπορέσει να διεκδικήσουν όλον τον πλανήτη όταν είχαν φτάσει, σαν τους εξερευνητές του παλιού καιρού».

Το γέλιο τους ήταν σύντομο και σκοτεινό. Ο Σαλίμ καμπούρισε, σαν να είχε φάει χτύπημα. Ο Φρανκ σήκωσε τους ώμους



και χαμογέλασε, άπλωσε πλατιά τα χέρια. «Αλλά δεν έχει νόημα! Θέλω να πω, τι μπορεί να κάνει;»

Ο γερο-Ζέικ σήκωσε τα φρύδια. «Υπάρχουν διάφορες απόψεις».

Ο Τσάλμερς σηκώθηκε για να φύγει, πιάνοντας για μια στιγμή το επίμονο βλέμμα του Σαλίμ. Ύστερα πήρε έναν παράδρομο, ένα από τα στενά δρομάκια που ένωναν τις επτά κύριες λεωφόρους της πόλης. Τα περισσότερα ήταν λιθόστρωτα ή καλυμμένα με γρασίδι, αυτό όμως ήταν από τραχύ, ανοιχτόχρωμο τσιμέντο. Κοντοστάθηκε σε μια πόρτα που σχημάτιζε εσοχή, κοίταξε από το παράθυρο ενός κλειστού υποδηματοποιείου. Η ανήρ αντανάκλασή του εμφανίστηκε πάνω σε ένα ζευγάρι ογκώδεις μπότες πεζοπορίας.

Υπάρχουν διάφορες απόψεις. Ναι, πολλοί είχαν υποτιμήσει τον Τζον Μπουν – το είχε κάνει και ο ίδιος ο Τσάλμερς πολλές φορές. Του ήρθε στο νου η εικόνα του Τζον Μπουν στον Λευκό Οίκο: ροδαλός και γεμάτος αυτοπεποίθηση, με τα ατίθασα ξανθά μαλλιά του να πετάνε τρελά, τον ήλιο να χύνεται στο Οβάλ Γραφείο και να τον φωτίζει καθώς ανέμιζε τα χέρια και έκοβε βόλτες στο δωμάτιο, μιλώντας συνεχώς, ενώ ο πρόεδρος ένευε και οι βοηθοί του κοίταζαν, με τη σκέψη πώς να εκμεταλλευτούν καλύτερα τη χαρισματική παρουσία του που σε παράσερνε. Ήσαν το καμάρι όλων εκείνες τις μέρες, ο Τσάλμερς και ο Μπουν· ο Φρανκ ήταν ο εγκέφαλος και ο Τζον η βιτρίνα, και η πορεία τους ήταν σχεδόν ασταμάτητη. Για την ακρίβεια, μόνο αν εκτροχιάζονταν θα σταματούσαν.

Η αντανάκλαση του Σαλίμ αλ Χάγιλ εμφανίστηκε ανάμεσα στις μπότες.

«Είναι αλήθεια;» ζήτησε να μάθει.

«Τι πράγμα;» είπε δύστροπα ο Φρανκ.

«Είναι ο Μπουν αντι-Άραβας;»

«Εσύ τι λες;»

«Αυτός είχε εμποδίσει την άδεια κατασκευής τζαμιού στον Φόβο;»



«Είναι ισχυρός άντρας».

Το πρόσωπο του νεαρού Σαουδάραβα συσπάστηκε. «Ο πιο ισχυρός άντρας στον Άρη, κι όμως θέλει ακόμα περισσότερα! Θέλει να γίνει βασιλιάς!» Ο Σαλίμ έκανε γροθιά με το ένα χέρι και χτύπησε το άλλο. Ήταν πιο λεπτός από τους άλλους Άραβες, με αδύναμο πηγούνι, και το μουστάκι του έκρυβε ένα μικρό στόμα.

«Σε λίγο η συνθήκη θα πρέπει να επικυρωθεί εκ νέου», είπε ο Φρανκ. «Η συμμαχία του Μπουν με έχει παραμερίσει». Έτριξε τα δόντια του. «Δεν ξέρω τι σχέδια έχουν, αλλά θα τα μάθω απόψε. Ούτως ή άλλως μπορείς να φανταστείς τι θα είναι. Θα έχουν τις προκαταλήψεις των Δυτικών, το μόνο βέβαιο. Ίσως ο Μπουν αρνηθεί να εγκρίνει μια καινούρια συνθήκη, αν δεν περιέχει εγγυήσεις ότι όλοι οι οικισμοί θα ιδρυθούν από τους υπογράφοντες την αρχική συνθήκη». Ο Σαλίμ ρίγησε και ο Φρανκ συνέχισε. «Αυτό θέλει, και είναι πολύ πιθανό να το καταφέρει, επειδή ο καινούριος συνασπισμός του τον κάνει ισχυρότερο από ποτέ. Ίσως σημαίνει το τέλος των οικισμών από μη υπογράφοντες. Θα γίνετε φιλοξενούμενοι επιστήμονες. Ή θα σας στείλουν πίσω».

Στην αντανάκλαση του προσώπου του Σαλίμ στο παράθυρο φάνηκε κάτι σαν μάσκα με μια έκφραση οργής. «Μπάταλ, μπάταλ», μουρμούριζε. Πολύ άσχημο, πολύ άσχημο. Τα χέρια του έστριβαν σα να μην τα κουμαντάριζε, και έλεγε κάτι για το Κοράνι ή τον Καμί, για την Περσέπολη ή τον Θρόνο του Παγωνιού, με αναφορές διάσπαρτες ανάμεσα σε λέξεις που δεν έβγαζαν νόημα. Παραμιλούσε.

«Τα λόγια δεν μετράνε», είπε σκληρά ο Τσάλμερς. «Στο φινάλε, το μόνο που μετράει είναι οι πράξεις».

Αυτό έκανε τον νεαρό Άραβα να σταματήσει. «Δεν μπορώ να είμαι σίγουρος», είπε τελικά.

Ο Φρανκ του σκούνηξε το μπράτσο, είδε μια σύσπαση να διατρέχει το κορμί του άλλου. «Μιλάμε για το λαό σου. Μιλάμε γι' αυτόν τον πλανήτη».

Το στόμα του Σαλίμ εξαφανίστηκε κάτω από το μουστάκι του.